

---

*Commissie werkgelegenheid en sociale zaken
Commissie cultuur en onderwijs*

2017/2002(INI)

6.3.2017

ONTWERPVERSLAG

over een nieuwe agenda voor vaardigheden voor Europa
(2017/2002(INI))

Commissie werkgelegenheid en sociale zaken
Commissie cultuur en onderwijs

Rapporteurs: Martina Dlabajová, Momchil Nekov

(Gezamenlijke commissievergaderingen – artikel 55 van het Reglement)

INHOUD

	Blz.
ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT	3
TOELICHTING	11

ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT

over een nieuwe agenda voor vaardigheden voor Europa (2017/2002(INI))

Het Europees Parlement,

- gezien de artikelen 165 en 166 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU),
- gezien het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, met name de artikelen 14 en 15,
- gezien de conclusies van de Raad van 12 mei 2009 betreffende een strategisch kader voor Europese samenwerking op het gebied van onderwijs en opleiding (ET 2020)¹,
- gezien de aanbeveling van de Raad van 19 december 2016 met als titel "Bijtscholingstrajecten: nieuwe mogelijkheden voor volwassenen"²,
- gezien de aanbeveling van de Raad van 15 februari 2016 betreffende de integratie van langdurig werklozen op de arbeidsmarkt³,
- gezien de aanbeveling van de Raad van 22 april 2013 tot invoering van een jongerengarantie⁴,
- gezien de aanbeveling van de Raad van 20 december 2012 betreffende de validatie van niet-formeel en informeel leren⁵,
- gezien de aanbeveling van de Raad van 28 juni 2011 inzake beleid ter bestrijding van voortijdig schoolverlaten⁶,
- gezien de resolutie van de Raad van 15 november 2007 over nieuwe vaardigheden voor nieuwe banen⁷,
- gezien de conclusies van de Raad inzake het terugdringen van voortijdig schoolverlaten en het bevorderen van goede schoolresultaten⁸,
- gezien de conclusies van de Raad van 17 februari 2014 over investeren in onderwijs en opleiding, een antwoord op "Een andere kijk op onderwijs: investeren in vaardigheden voor betere sociaal-economische resultaten" en de jaarlijkse groeianalyse voor 2013⁹,
- gezien de aanbeveling van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2008 tot

---

¹ PB C 119 van 28.5.2009, blz. 2.

² PB C 484 van 24.12.2016, blz. 1.

³ PB C 67 van 20.2.2016, blz. 1.

⁴ PB C 120 van 26.4.2013, blz. 1.

⁵ PB C 398 van 22.12.2012, blz. 1.

⁶ PB C 191 van 1.7.2011, blz. 1.

⁷ PB C 290 van 4.12.2007, blz. 1.

⁸ PB C 417 van 15.12.2015, blz. 36.

⁹ PB C 64 van 5.3.2013, blz. 5.

- vaststelling van een Europees kwalificatiekader voor een leven lang leren¹,
- gezien de mededeling van de Commissie van 20 november 2012 getiteld "Een andere kijk op onderwijs: investeren in vaardigheden voor betere sociaal-economische resultaten" (COM(2012)0669),
  - gezien zijn resolutie van 12 april 2016 over Erasmus+ en andere instrumenten om de mobiliteit bij beroepsopleiding en scholing te stimuleren – een concept van levenslang leren²,
  - gezien zijn resolutie van 19 januari 2016 over op vaardigheden gerichte beleidsmaatregelen voor de bestrijding van de jeugdwerkloosheid³,
  - gezien zijn resolutie van 10 september 2015 over de totstandbrenging van een concurrerende arbeidsmarkt in de EU voor de 21ste eeuw: het afstemmen van vaardigheden en kwalificaties op vraag en werkgelegenheid, als een manier om de crisis te boven te komen⁴,
  - gezien de conclusies van de Raad over het Europees Pact voor gendergelijkheid voor de periode 2011-2020⁵,
  - gezien de ontwerpconclusies van de Raad van 20 februari 2017 over "De vaardigheden van vrouwen en mannen op de arbeidsmarkt van de EU verbeteren"⁶,
  - gezien artikel 52 van zijn Reglement,
  - gezien de gezamenlijke vergaderingen van de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken en de Commissie cultuur en onderwijs overeenkomstig artikel 55 van het Reglement,
  - gezien het verslag van de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken en de Commissie cultuur en onderwijs (A8-0000/2017),
- A. overwegende dat vaardigheden van strategisch belang zijn voor groei, innovatie en sociale cohesie, dat de complexiteit van banen in alle sectoren en beroepen toeneemt en dat er inflatie is wat de relatieve vraag naar vaardigheden betreft, zelfs voor laaggekwalificeerde banen;
- B. overwegende dat vele laaggekwalificeerde banen nu een grotere geletterdheid, een grotere numerieke onderlegdheid en grotere andere basisvaardigheden vereisen en dat zelfs laaggekwalificeerde banen in de dienstensector in toenemende mate veeleisender niet-routinetaken omvatten (Commissie, 2016b);
- C. overwegende dat tegen 2025, 49 % van alle vacatures in de EU (zowel nieuwe banen als

---

¹ PB C 111 van 6.5.2008, blz. 1.

² Aangenomen teksten, P8_TA(2016)0107.

³ Aangenomen teksten, P8_TA(2016)0008.

⁴ Aangenomen teksten, P8_TA(2015)0321.

⁵ https://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/lsa/119628.pdf

⁶ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-6268-2017-INIT/nl/pdf>

banen die in de plaats komen van andere) een hoog kwalificatieniveau zal vereisen, 40 % een gemiddeld kwalificatieniveau en slechts 11 % een laag kwalificatieniveau of geen kwalificaties¹;

- D. overwegende dat uit een Europese vaardigheden- en banenenquête is gebleken dat ongeveer 45 % van de volwassen werknemers in de EU van mening is dat zijn vaardigheden op het werk beter ontwikkeld of gebruikt kunnen worden;
- E. overwegende dat het bestaan van discrepanties tussen de vraag naar en het aanbod van vaardigheden een zorgwekkend verschijnsel is dat personen en bedrijven treft, met vaardighedenkloven en vaardighedentekorten als gevolg, en een van de oorzaken is van werkloosheid²;
- F. overwegende dat momenteel bijna 23 % van de bevolking in de leeftijdscategorie van 20 tot 64 jaar een laag opleidingsniveau heeft (voorschools, lager of lager middelbaar onderwijs); overwegende dat laaggekwalificeerde personen minder mogelijkheden voor een baan hebben en dat zij ook meer het gevaar lopen van een onzekere baan en twee keer zo veel als hooggekwalificeerde personen het risico lopen van langdurige werkloosheid (Commissie, 2016a);
- G. overwegende dat gelijkheid tussen vrouwen en mannen een fundamenteel principe is van de Europese Unie dat is vastgesteld in de Verdragen en een van de doelstellingen en verantwoordelijkheden is van de Unie; overwegende dat mainstreaming van het principe van gelijkheid tussen vrouwen en mannen in al haar activiteiten een specifieke missie is van de Unie;
- H. overwegende dat op EU-niveau NEET's (personen die geen baan hebben en ook geen onderwijs of opleiding volgen) worden beschouwd als een van de meest problematische groepen in de context van jeugdwerkloosheid; overwegende dat vrouwen gemiddeld 1,4 keer zo veel risico lopen NEET te worden als mannen;
- I. overwegende dat volgens de recentste PIAAC-studie van de OESO ongeveer 70 miljoen Europeanen basisvaardigheden ontberen als lezen, schrijven en rekenen, hetgeen het voor hen moeilijk maakt om een behoorlijke baan te vinden en een behoorlijke levensstandaard te realiseren;
- J. overwegende dat toegang tot onderwijs- en opleidingsmogelijkheden een recht moet zijn voor iedereen in elke levensfase, zodat personen transversale vaardigheden kunnen verwerven als numerieke onderlegdheid, digitale en mediavaardigheden, kritisch denken, sociale vaardigheden en algemene redzaamheid;
- K. overwegende dat onze onderwijsstelsels momenteel te maken hebben met een aanzienlijke uitdaging als gevolg van de digitale transformatie, die een effect heeft op de onderwijs- en leerprocessen;
- L. overwegende dat ondernemersvaardigheden moeten worden begrepen in ruimere zin, als zin voor initiatief, participatie in sociale acties en ondernemersmentaliteit, en dat

---

¹ Cedefop, te verschijnen in Commissie, 2016b.

² <http://www.cedefop.europa.eu/en/events-and-projects/projects/assisting-eu-countries-skills-matching>

er daarom meer nadruk op moet worden gelegd in de agenda voor nieuwe vaardigheden voor Europa, als een algemene vaardigheid die personen in hun privé- en beroepsleven ten goede komt;

Ontwikkeling van vaardigheden voor het leven en vaardigheden voor banen

1. is tevreden met de mededeling van de Commissie getiteld "Een nieuwe agenda voor vaardigheden voor Europa – Samenwerken ter versterking van het menselijk kapitaal, de inzetbaarheid op de arbeidsmarkt en het concurrentievermogen", die is goedgekeurd in juni 2016;
2. is het eens met de focus op het feit dat de Europese onderwijs- en opleidingsstelsels moeten worden geüpdatet om ze aan te passen aan de snel veranderende economische en maatschappelijke omgeving; merkt op dat de behoeften op het gebied van vaardigheden dynamisch zijn, maar dat de belangrijkste focus van het vaardighedenpakket de onmiddellijke behoeften zijn van de arbeidsmarkt; wijst in verband hiermee op het feit dat een pan-Europees prognose-instrument voor de behoeften op het gebied van vaardigheden en een leven lang leren belangrijk zijn voor de aanpassing aan nieuwe situaties op de arbeidsmarkt;
3. verzoekt de lidstaten leiderschap, management, onderwijs op het gebied van ondernemerschap en financiën, advies inzake het opstarten van een bedrijf en communicatietechnologieën op te nemen in hun onderwijsprogramma's en prioriteit te verlenen aan de verdere ontwikkeling van programma's op het gebied van beroepsonderwijs en -opleiding, inclusief het versterken van het Europees vakmanschap;
4. moedigt de lidstaten ertoe aan verder te gaan dan het bevorderen van de "juiste beroepsvaardigheden" en ook te focussen op onderwijsaspecten die meer gebaseerd zijn op werk en praktischer zijn en die een ondernemersmentaliteit en creativiteit bevorderen en mensen in staat stellen kritisch te denken en ten volle te participeren in het democratische proces en het sociale leven;
5. moedigt de lidstaten ertoe aan de vaardigheden beter af te stemmen op de banen op de arbeidsmarkt en met name duale systemen¹ in te voeren die mensen helpen flexibel te zijn in hun onderwijstraject en nadien op de arbeidsmarkt;
6. herinnert in verband hiermee aan het feit dat nauwere samenwerking nodig is tussen de lidstaten om te leren van beste praktijken die leiden tot lagere werkloosheidscijfers, zoals alternerende opleiding²;

De rol van onderwijs voor het aanpakken van werkloosheid, sociale exclusie en armoede

---

¹ Een duaal onderwijssysteem combineert bedrijfsstages met beroepsonderwijs in een instelling voor beroepsonderwijs in één curriculum.

² Opleiding waarbij perioden in een onderwijsinstelling of opleidingscentrum worden gecombineerd met perioden op de werkplek. Alterneren kan per week, maand of jaar. Afhankelijk van het land en de toepasselijke status kunnen deelnemers contractueel verbonden zijn met de werkgever en/of een vergoeding ontvangen. Volgens de Cedefop-terminologie, is het Duitse duale systeem een voorbeeld van alternerende opleiding. (Terminology of European education and training policy, CEDEFOP)

7. benadrukt het feit dat onderwijs niet alleen een sleutelfactor is voor het bevorderen van de inzetbaarheid op de arbeidsmarkt, maar ook voor het bestrijden van sociale exclusie en is daarom van mening dat investeren in vaardigheden en competenties cruciaal is voor het aanpakken van het hoge werkloosheidscijfer, met name onder NEET's; herinnert eraan dat een echte raming van de toekomstige behoeften op het gebied van vaardigheden in verband hiermee buitengewoon belangrijk is;
8. betreurt het feit dat, hoewel steeds meer het potentieel wordt erkend van kwalitatief hoogstaand onderwijs en kwalitatief hoogstaande opvang voor jonge kinderen voor het verminderen van het vroegtijdig schoolverlaten en het leggen van stevige fundamenteën voor verdere leeractiviteiten, de vaardighedenagenda een toekomstgerichte kijk op de vroegste onderwijsfasen ontbeert;
9. benadrukt het feit dat onmiddellijk optreden nodig is om de onaanvaardbare situatie van 70 miljoen Europeanen zonder basisvaardigheden om te keren;

De banden aanhalen tussen onderwijs en werk

10. benadrukt het feit dat gestreefd moet worden naar een flexibelere en individuelere aanpak van loopbaanontwikkeling en een leven lang leren gedurende het persoonlijke loopbaantraject en erkent de rol die zowel publieke als private partijen hierbij kunnen spelen, en erkent dat begeleiding en advisering waarbij de individuele behoeften worden aangepakt en op de evaluatie en uitbreiding wordt gefocust van individuele vaardigheden, kernelementen moeten zijn van het beleid inzake onderwijs en vaardigheden;
11. benadrukt het feit dat de ontwikkeling van vaardigheden een gedeelde verantwoordelijkheid moet zijn tussen onderwijsaanbieders en werkgevers; benadrukt het feit dat de industrie/werkgevers erbij betrokken moeten worden om mensen te voorzien van en op te leiden tot de nodige vaardigheden, om ervoor te zorgen dat bedrijven concurrerend zijn en tegelijk het zelfvertrouwen van mensen te bevorderen;
12. merkt op dat het belangrijk is op werk gebaseerde leerstages te bevorderen, als een van de instrumenten om de integratie van personen op de arbeidsmarkt verder te faciliteren;
13. vraagt dat concrete maatregelen worden genomen om de transitie van jongeren van onderwijs naar werk te faciliteren, door te zorgen voor kwalitatief hoogstaande stages en leerlingplaatsen en jongeren de mogelijkheid te bieden hun talenten in praktijk te brengen en te beschikken over een reeks rechten en over toegang tot sociale bescherming;
14. is van mening dat om te anticiperen op toekomstige behoeften op het gebied van vaardigheden, de sociale partners en de aanbieders van onderwijs en opleiding nauw betrokken moeten worden op alle niveaus, met name bij de ontwikkeling, tenuitvoerlegging en evaluatie van programma's voor beroepsopleiding, die een effectieve transitie bieden van formeel onderwijs naar leren op basis van werk;

Sleutelrol van niet-formeel leren en informeel onderwijs

15. benadrukt het feit dat het belangrijk is niet-formeel en informeel leren te valideren, om

de hand te reiken en lerenden het heft in eigen handen te geven; merkt op dat dit met name evident is voor achtergestelde groepen, zoals laaggekwalificeerde volwassenen, die prioritaire toegang nodig hebben tot validatieregelingen;

16. betreft het feit dat werkgevers en aanbieders van formeel onderwijs niet voldoende de waarde en relevantie erkennen van vaardigheden, competenties en kennis die zijn verworven via niet-formeel en informeel leren;
17. erkent het feit dat het gebrek aan vergelijkbaarheid en coherentie tussen de validatieaanpakken van de EU-landen een bijkomende belemmering is;
18. benadrukt het feit dat opnieuw gefocust moet worden op de rol van niet-formeel onderwijs, dat essentieel is om mensen het heft in eigen handen te geven, met name diegenen die laaggekwalificeerd zijn en beperkte mogelijkheden hebben inzake toegang tot formeel onderwijs;
19. benadrukt het feit dat niet-formeel leren, inclusief vrijwilligerswerk, een cruciale rol te spelen heeft bij het stimuleren van de ontwikkeling van algemene redzaamheid, met vaardigheden als teamwerk, creativiteit en zin voor initiatief, terwijl tegelijk het gevoel van eigenwaarde en de motivatie om te leren worden versterkt;
20. vraagt dat validatie- en erkenningsregelingen worden ingevoerd tegen 2018, om ervoor te zorgen dat de bijscholingstrajecten een succes zijn¹;

Bevordering van digitale, STEM- en ondernemersvaardigheden

21. benadrukt het feit dat nieuwe technologieën moeten worden opgenomen in het onderwijs- en leerproces, om mensen uit te rusten met de juiste reeks vaardigheden, competenties en kennis;
22. is tevreden met het voorstel van de Commissie om er bij de lidstaten op aan te dringen algemene nationale strategieën voor digitale vaardigheden op te stellen; wijst erop dat, willen deze strategieën effectief zijn, er evenwel krachtig pedagogisch leiderschap nodig is van de lesgevers op alle onderwijsniveaus;
23. benadrukt het feit dat elementen van het leren van ondernemerschap moeten worden opgenomen op alle onderwijsniveaus, omdat het bijbrengen aan jongeren van een ondernemersgeest in een vroeg stadium een effectieve manier is om jeugdwerkloosheid te bestrijden;
24. dringt aan op actieve dialoog en samenwerking tussen de universitaire gemeenschap en de arbeidswereld, om onderwijsprogramma's te ontwikkelen die jongeren uitrusten met de vereiste vaardigheden en competenties;

Modernisering van beroepsonderwijs en -opleiding en focus op de waarde van leren op basis van werk

25. herhaalt dat beroepsonderwijs en -opleiding belangrijk zijn om de inzetbaarheid op de arbeidsmarkt te vergroten en het pad vrij te maken voor beroepskwalificaties voor

---

¹ Aanbeveling van de Raad van 19 december 2016.

jongeren; verzoekt de Commissie en de lidstaten ervoor te zorgen dat beroepsonderwijs en -opleiding relevanter worden gemaakt en toegesneden zijn op de behoeften van de arbeidsmarkt, door er een integrerend onderdeel van te maken van het onderwijssysteem, en strenge kwalificatienormen en kwaliteitsborging op dit gebied te garanderen;

26. merkt op dat de mogelijkheid moet worden onderzocht van intersectorale mobiliteit, niet alleen voor lesgevers in het beroepsonderwijs en de beroepsopleiding, maar ook tussen scholen als geheel;
27. benadrukt het feit dat beroepsonderwijs en -opleiding attractiever moeten worden gemaakt door ervoor te zorgen dat jongeren en hun gezinnen toegang hebben tot informatie over de opties op het gebied van beroepsonderwijs en -opleiding;

Bevordering van mogelijkheden op het gebied van een leven lang leren voor iedereen

28. benadrukt het feit dat bijscholing van alle lesgevers de voorwaarde is voor de realisatie van de vaardighedenagenda en dat bijkomende inspanningen moeten worden geleverd en bijkomende analyses moeten worden uitgevoerd om talenten aan te trekken naar dit beroep;
29. benadrukt het feit dat geïnvesteerd moet worden in en steun moet worden verleend voor de professionele ontwikkeling van lesgevers in alle onderwijssectoren en dat diensten voor levenslang loopbaanadvies moeten worden opgericht;

Tenuitvoerlegging van de nieuwe agenda voor vaardigheden: uitdagingen en aanbevelingen

30. verzoekt de Commissie en de lidstaten ermee voort te gaan beroepsonderwijs en -opleiding zichtbaarder te maken en de attractiviteit ervan te vergroten; verzoekt de Commissie de lidstaten ertoe aan te moedigen bijkomende doelstellingen te bepalen om leren op basis van werk in de programma's van beroepsonderwijs en -opleiding aan te moedigen;
31. verzoekt de Commissie en de lidstaten te blijven focussen op digitale vaardigheden, met name in verband met de digitale transformatie van de economie en de nieuwe manier waarop mensen werken en zaken doen, en neemt kennis van de intentie van de Commissie om te focussen op de positieve aspecten van deze transformatie via de EU-strategie voor e-vaardigheden;
32. vraagt dat onderwijs op het gebied van ondernemerschap deel uitmaakt van het curriculum in de lidstaten, om een individuele ondernemersmentaliteit in de burgers te ontwikkelen;
33. verzoekt de Commissie daarnaast een pan-Europees prognose-instrument voor de behoeften op het gebied van vaardigheden te ontwikkelen, om de toekomstige behoeften op het gebied van vaardigheden te kunnen ramen en de vaardigheden beter te kunnen afstemmen op de banen die beschikbaar zijn op de arbeidsmarkt;
34. is van mening dat de voorgestelde bijscholingstrajecten alleen een tastbaar verschil

zullen opleveren als lessen worden getrokken uit de tenuitvoerlegging van de jongerengarantie;

35. is van mening dat het uitrusten van mensen met een reeks minimumvaardigheden niet voldoende is en dat het van cruciaal belang is ervoor te zorgen dat elk individu ertoe wordt aangemoedigd geavanceerde vaardigheden en competenties te verwerven, om zich beter aan te passen aan de toekomst;
36. betreurt het feit dat geen specifieke financiering is toegewezen aan de tenuitvoerlegging van de voorstellen, hetgeen een aanzienlijke belemmering kan zijn voor het ondernemen van acties die een reëel verschil maken op nationaal niveau;
37. verzoekt de Commissie en de lidstaten financiering ter beschikking te stellen om de bestaande technologische kloof te dichten tussen onderwijsinstellingen die goed en niet goed uitgerust zijn, in het kader van de nationale strategieën voor digitale vaardigheden;
38. verzoekt de lidstaten samenwerking te bevorderen en de synergieën te versterken tussen aanbieders van formeel, niet-formeel en informeel onderwijs, om een ruimere groep te bereiken van laaggekwalificeerde mensen, teneinde beter rekening te houden met hun specifieke behoeften;
39. is tevreden met het voorstel voor een herziening van het kader voor sleutelcompetenties, dat een waardevolle referentie is en algemene informatie biedt voor de ontwikkeling van transversale vaardigheden; verzoekt de Commissie daarom een koppeling te maken met de aanbeveling van de Raad van 2012 betreffende de validatie van niet-formeel en informeel leren en de impact hiervan op nationaal niveau te versterken, inclusief in curricula en lerarenopleidingen;
40. verzoekt de Commissie de lidstaten meer flexibiliteit te laten om hun vaardighedenaanbod te verruimen en niet alleen te focussen op basisvaardigheden in het kader van de bijscholingstrajecten, op basis van de concrete behoeften op lokaal, regionaal en sectoraal niveau (bijvoorbeeld interculturele, gezondheids- en gezinsvaardigheden);
41. verzoekt de Commissie een Europees Jaar voor volwasseneneducatie in te stellen, dat zal helpen het bewustzijn te vergroten van de waarde van volwasseneneducatie in heel Europa;
42. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie.

TOELICHTING

De nieuwe agenda voor vaardigheden voor Europa is een langverwacht initiatief, waarin terecht wordt gefocust op het feit dat de Europese onderwijs- en opleidingsstelsels moeten worden geüpdatet om ze aan te passen aan de snel veranderende economische en maatschappelijke omgeving. Het vaardighedenpakket legt evenwel vooral de nadruk op de onmiddellijke behoeften van de arbeidsmarkt, terwijl de arbeidsmarkt dynamisch is en het ook nodig is een betere raming te maken van de toekomstige behoeften op het gebied van vaardigheden. Daarom is het essentieel in de richting te gaan van een pan-Europees prognose-instrument voor de behoeften op het gebied van vaardigheden. In het verslag wordt erop gewezen dat het belangrijk is verder te gaan dan de "juiste beroepsvaardigheden" en ook te focussen op onderwijsaspecten die een ondernemersmentaliteit en creativiteit kunnen bevorderen en die mensen in staat kunnen stellen kritisch te denken, met kennis van zaken te beslissen en ten volle te participeren in het democratische en sociale leven.

Om de ambitieuze doelstellingen van de agenda te realiseren, moet een holistische aanpak van onderwijs en van de ontwikkeling van vaardigheden worden gevolgd, om burgers uit te rusten met de essentiële reeks vaardigheden voor een leven lang leren, gedefinieerd als een combinatie van kennis, vaardigheden en mentaliteiten die nodig zijn voor zelfontplooiing en persoonlijke ontwikkeling, actief burgerschap en werk. Bovendien wordt steeds meer het potentieel erkend van kwalitatief hoogstaand onderwijs en kwalitatief hoogstaande opvang voor jonge kinderen voor het verminderen van situaties van achtergesteldheid en het leggen van een stevige fundament voor verdere leeractiviteiten en in deze zin ontbeert de vaardighedenagenda een toekomstgerichte kijk op de vroegste basis voor participatie. De lidstaten moeten ertoe worden aangemoedigd hun systemen te hervormen en te verbeteren met het oog op het realiseren van de Barcelonadoelstelling dat minstens 33 % van de kinderen onder drie jaar deelneemt aan onderwijs en opvang voor jonge kinderen.

Met dit patroon van ongelijkheden in het systeem voor voorschools en lager onderwijs is het niet te verwonderen dat volgens de recentste PIAAC-studie van de OESO ongeveer 70 miljoen Europeanen basisvaardigheden ontberen als lezen, schrijven en rekenen, hetgeen het voor hen moeilijk maakt om een behoorlijke baan te vinden en een behoorlijke levensstandaard te realiseren. Toegang tot onderwijs- en opleidingsmogelijkheden moet een recht zijn voor iedereen, in elke levensfase, om transversale vaardigheden te verwerven als numerieke onderlegdheid, digitale en mediavaardigheden, kritisch denken, sociale vaardigheden en andere vaardigheden voor het leven. De vaardighedenagenda is hierbij een stap in de juiste richting, doordat een gedeeld engagement wordt aangemoedigd tussen aanbieders van onderwijs en werkgevers voor het realiseren van een gemeenschappelijke visie inzake het cruciale belang van een leven lang leren.

In de agenda moet meer nadruk worden gelegd op de belangrijke rol die niet-formeel en informeel leren spelen om de hand te reiken en lerenden het heft in eigen handen te geven. De laatste paar jaren is significante vooruitgang geboekt in het kader van de aanbeveling van de Raad betreffende de validatie van niet-formeel en informeel leren tegen 2018. Niettemin blijft het verstrekken van reële toegang, erkenning en duurzame financiële steun een grote uitdaging. Dit is met name evident voor achtergestelde groepen, zoals laaggekwalificeerde volwassenen, die prioritaire toegang nodig hebben tot validatie. Er moet worden gewerkt aan het overwinnen

van het gebrek aan bewustzijn met betrekking tot het feit dat validatie belangrijk is onder werkgevers en aanbieders van formeel onderwijs, die nog steeds niet voldoende de waarde en relevantie erkennen van vaardigheden, competenties en kennis die zijn verworven via niet-formeel en informeel leren. De samenwerking tussen aanbieders van formeel, niet-formeel en informeel onderwijs moet worden bevorderd, om een ruimere groep te bereiken van laaggekwalficeerde mensen, teneinde beter rekening te houden met hun specifieke behoeften. Als we van de bijscholingstrajecten een succes willen maken, moeten we ervoor zorgen dat validatie- en erkenningsregelingen worden ingevoerd tegen 2018.

De Commissie stelt voor bij de lidstaten aan te dringen op de vaststelling van algemene nationale strategieën voor digitale vaardigheden en zij heeft een voorstel uitgewerkt voor een strategie voor e-vaardigheden. De mensen moeten worden uitgerust met specifiekere digitale vaardigheden en moeten digitale technologieën kunnen gebruiken op innoverende en creatieve wijze. Willen deze strategieën effectief zijn, moeten evenwel eerst de juiste vaardigheden en competenties worden bezorgd aan lesgevers en opvoeders, om ervoor te zorgen dat zij pedagogisch leiderschap kunnen tonen op alle onderwijsniveaus. Voorts is het essentieel financiering ter beschikking te stellen om de bestaande technologische kloof te dichten tussen onderwijsinstellingen die goed en niet goed uitgerust zijn, in het kader van de nationale strategieën voor digitale vaardigheden.

Het is goed om te focussen op basisvaardigheden, die een essentiële vereiste zijn voor persoonlijke en professionele ontplooiing, maar meer nadruk moet worden gelegd op STEM- en ondernemersvaardigheden, waarop vooral moet worden gefocust in het onderwijs voor jonge kinderen en het lager onderwijs, omdat geldt dat hoe vroeger mensen deze vaardigheden verwerven, des te meer kans zij hebben om te slagen in hun onderwijs- en beroepstraject. Wat ondernemersvaardigheden betreft, die moeten worden begrepen in ruimere zin, als zin voor initiatief, participatie in sociale acties en ondernemersmentaliteit, en daarom moet er meer nadruk op worden gelegd in de agenda voor nieuwe vaardigheden voor Europa, als algemene vaardigheid die personen ten goede komt in hun privé- en beroepsleven.

In het verslag wordt onderstreept dat de Europese stelsels voor beroepsonderwijs en -opleiding moeten worden gemoderniseerd en dat de schijnwerpers moeten worden gericht op systemen voor duaal beroepsonderwijs en op de waarde van leren op basis van werk. De Commissie wordt verzocht de lidstaten ertoe aan te moedigen bijkomende doelstellingen te bepalen om leren op basis van werk meer aandacht in de programma's van beroepsonderwijs en -opleiding in de lidstaten te geven. Onderstreept wordt dat samenwerking moet worden bevorderd tussen de lidstaten om te leren van beste praktijken die leiden tot lagere werkloosheidscijfers. Bijzondere aandacht wordt gegeven aan leraren, die de kern uitmaken van het onderwijssysteem. Meer inspanningen moeten worden geïnvesteerd in het aantrekken en motiveren van jonge mensen en opvoeders om te kiezen voor en te werken in het onderwijssysteem, omdat zij opener zijn voor een innoverende methodologische aanpak. Investeren in en ondersteunen van de professionele ontwikkeling van leraren is cruciaal om goede resultaten te boeken wat onderwijs en de ontwikkeling van vaardigheden betreft. Bijscholing van alle lesgevers is de voorwaarde voor de realisatie van de vaardighedenagenda.

In het verslag wordt ook benadrukt dat de voorgestelde bijscholingstrajecten alleen een tastbaar verschil zullen opleveren als lessen worden getrokken uit de tenuitvoerlegging van de jongerengarantie. Voorts is het uitrusten van mensen met een reeks minimumvaardigheden niet voldoende en is het van cruciaal belang ervoor te zorgen dat elk individu ertoe wordt

aangemoedigd geavanceerde vaardigheden en competenties te verwerven, om zich beter aan te passen aan de toekomst.

Het valt te betreuren dat geen specifieke financiering is toegewezen aan de tenuitvoerlegging van de agenda, hetgeen acties op nationaal niveau in grote mate kan verhinderen een reëel verschil te maken.

In het verslag wordt ook gepleit voor explicietere koppelingen tussen de vaardighedenagenda, het Europees semester en ET 2020, wat de onderwijs- en werkgelegenheidsdoelstellingen betreft. Er wordt ook aandacht in besteed aan het feit dat gelijkheid tussen vrouwen en mannen een fundamenteel principe is van de Europese Unie dat is vastgesteld in de Verdragen en dat een van de doelstellingen en taken is van de Unie, zodat er bij het ontwerpen van beleid op het gebied van onderwijs en vaardigheden beter rekening mee moet worden gehouden.

Tot slot wordt in het verslag de instelling aanbevolen van een Europees Jaar voor volwasseneneducatie, dat zal helpen het bewustzijn te vergroten van de waarde van volwasseneneducatie in heel Europa.